

Elinkeinopoliittinen ohjelma 2020–2025

**Yhteistyöllä
kasvua Nurmijärvelle**

Sisällys

1.	Johdanto.....	4
2.	Elinkeino-ohjelman valmistelu.....	5
3.	Elinkeinojen kehittäminen kuntastrategiassa: Yritysten kunta.....	6
4.	Nykytila.....	7
5.	Elinkeinopalveluiden tarjoajat.....	8
6.	Elinkeinopolitiikan linjaukset.....	1
7.	Luonto- ja kulttuurikohteiden varaan rakentuva liiketoiminta eli matkailu.....	12
8.	Kehittämiskokonaisuudet.....	13
9.	Mittarit.....	14

Elinkeinopoliittiset tavoitteet

Yritysystävällisempi Nurmijärvi

Työpaikkojen luominen Nurmijärvellä

Nurmijärven veropohjan vahvistaminen

Toiminnan tärkeimmät kohderyhmät

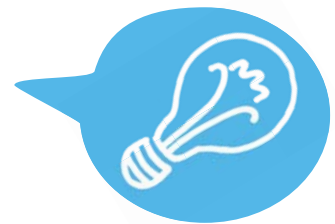
- Nurmijärvellä toimivat yritykset
- Kuntaan sijoittuvat yritykset
- Matkailuyritykset

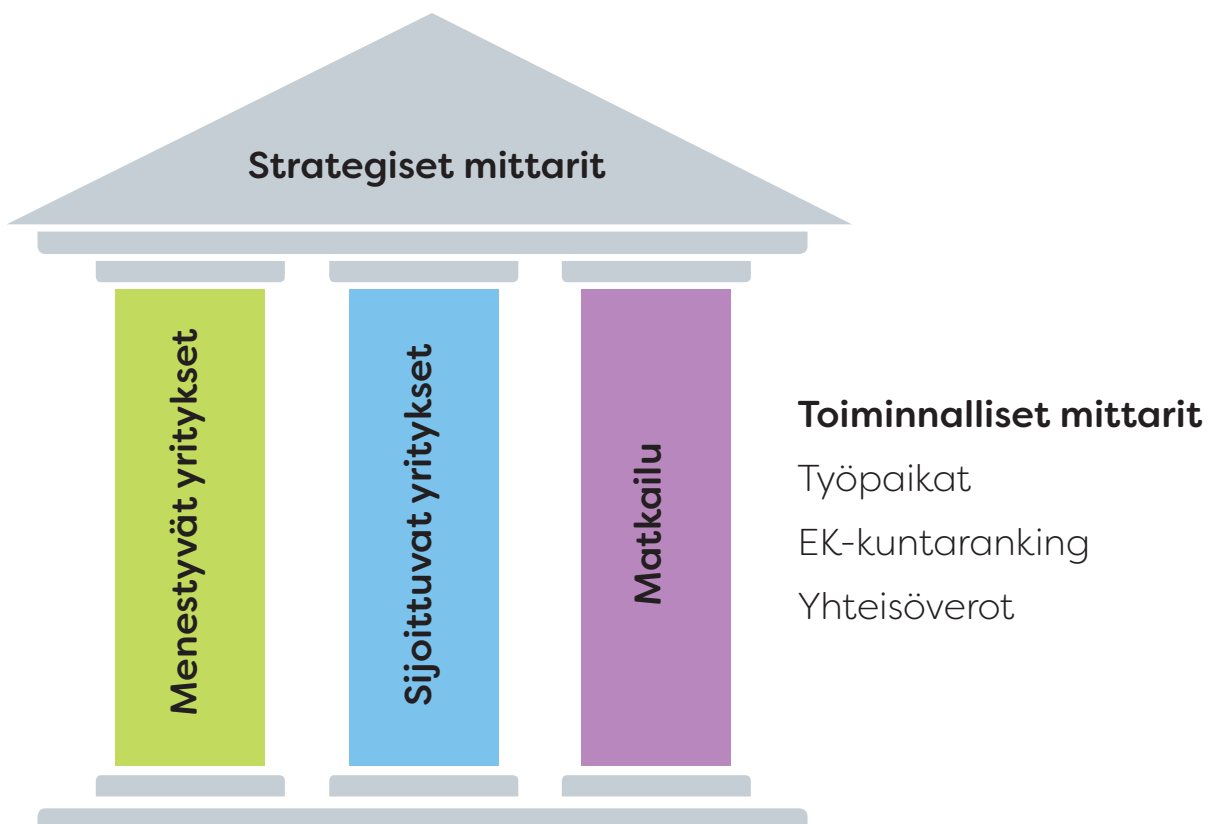
Kehittämiskokonaisuudet

- Keskustojen elävöittäminen
- Kunnan ja yritysten vuoropuhelun kehittäminen
- Yrittäjyyskasvatus osaksi elinkeinopolitiikkaa

Lue lisää sivulta 13

Elinkeinopoliittisen ohjelman mittarit

Lue lisää sivulta 14

1. Johdanto

Elinvoiman edistäminen on yksi kunnan merkittävistä tehtävistä. Kunta on elinvoimainen, kun myös yritykset kokevat kunnan vetovoimaiseksi toimintaympäristöksi. Toimivat yritykset luovat työpaikkoja, varmistavat kunnan veropohjan ja houkuttelevat kuntaan uusia asukkaita. Kunnalla on monella tavalla merkittävä rooli yritystoiminnan mahdollistajana ja edistäjänä. Kunta, jossa kuntalaisten on hyvä elää, on myös hyvä kunta yrittää. Kuntalaiset ovat kunnassa toimivien yritysten työntekijöitä ja asiakkaita. Näin elinkeinon edistäminen kietoutuu kunnan kaikkeen muuhun toimintaan.

Kunnan ja yritysten on hyvä käydä jatkuvaa vuoropuhelua keskenään. Yrityksiä kiinnostaa se, mitä kunnassa tapahtuu. Kaikilla kunnan ratkaisuilla maankäytöstä peruspalveluihin on vaikutuksia yritystoimintaan. Näitä on syytä myös arvioida osana kunnan päätöksentekoa. Vastaavasti kunnan on hyvä olla tietoinen siitä, mitä asiat nousevat kriittiseksi yritystoiminnan kannalta. Näin kunta voi kehittää omia palvelujaan ja toimintaansa vastaamaan paremmin yritysten tarpeisiin.

Vuoropuhelun lisäksi on kyettävä ymmärtämään myös niitä yrityksiä, jotka eivät sijaitse kunnassa. Yritykset laajentuvat ja etsivät eri syistä uusia sijaintipaikkoja. Nurmijärvi on kiinnostava kohde mm. pk-seudulta poismuuttaville yrityksille, jotka tarvitsevat lisää tilaa. Vastaavasti Etelä-Suomen markkinat vetävät alueelle yrityksiä muualta Suomesta. Suur-Helsinki taas tarjoaa globaalisti kiinnostavan liiketoimintaympäristön myös kansainvälisille yrityksille. Elinkeinopolitiikalla on luotava ympäristö, joka houkuttelee myös näitä uusia yrityksiä sijoittumaan nimenomaan Nurmijärvelle.

Kunnalla on oma roolinsa myös liiketoiminnan kehittämisessä. Uuden yritystoiminnan syntyminen edellyttää tukipalveluita ja kunta voi hanketoiminnan kautta olla kiihdyttämässä esimerkiksi uuden osaamisen juurruttamista olemassa oleviin yrityksiin. Näitä toimintoja Nurmijärvi toteuttaa Keski-Uudenmaan Kehittämisyhtiö Keuken kautta. Oleellista kuitenkin on muistaa, että yritykset vastaavat itse omasta liiketoiminnastaan. Kunnan rooli on vain tukea tarvittavan osaamisen hankkimisessa.

Selkeä rooli kunnalla on kuitenkin tietyissä asioissa. Kunnalla on maankäytön monopoli. Tämän takia sen tulee vastata siitä, että maankäyttö vastaa myös yritysten tarpeita. Tämä tarkoittaa yritysten huomioimista kaavoitusprosesseissa sekä riittävää yritystonttien tarjontaa. Kunta vastaa myös rakennus- ja ympäristövalvonnasta ja näihin liittyvistä luvista. Lupaprosessien sujuvuus onkin elinkeinon mahdollistamisen kannalta erittäin tärkeää.

Elinkeinopolitiikka kattaa ne toimet, joilla kunta edistää ja tukee elinkeinoelämää. Nurmijärven kunnan strategiassa on ”Yritysten kunta”- osiossa määritelty kunnan strategiset tavoitteet elinkeinoille. Elinkeinopoliittinen ohjelma konkretisoi ne keinot, joilla strategiassa asetettuihin tavoitteisiin päästään. Samalla määritetään operatiivisen tason mittarit toiminnalle.

Elinkeinopolitiikan kärkenä on tukea määrättyjen kohderyhmien kehitystä sovituin keinoin. Elinkeinopoliittisen ohjelman luku 2 esittelee ohjelman laadintaprosessin. Luku 3 määrittää yhteyden kunnan strategiaan, luku 4 kuvaa kunnan nykytilaa ja luku 5 palvelujen tuotantojärjestelmää.

Luvut 6 ja 7 kuvaavat elinkeinopolitiikan keskeiset kärjet. Nämä ovat uusien yritysten sijoittumisen mahdollistaminen, olemassa olevien yritysten kehityksen tukeminen sekä luonto- ja kulttuurikohteiden varaan rakentuva liiketoiminta. Tämä ymmärretään ennen kaikkea matkailun kehittämiseksi.

Luvussa 8 kuvataan elinkeinojen kehittämiskokonaisuudet ja luvussa 9 määritellään elinkeinopoliittisen ohjelman seurantamittarit.

2. Elinkeino-ohjelman valmistelu

Elinkeinopoliittisen ohjelman valmistelu aloitettiin loppuvuodesta 2019 pitämällä kaksi valmistelutyöpajaa. Pajoihin kutsuttiin yrittäjiä, yritysten edustajia, kunnallisia päätöksentekijöitä ja kunnan viranhaltijoita. Kaikkiaan pajoihin osallistui yli 20 henkeä.

Elinkeinoelämän laajempaa näkemystä haettiin tammikuussa 2020 yrityksille suunnatulla verkkokyselyllä. Tähän kertyi 144 vastausta.

Alustavaa elinkeinopoliittista ohjelmaa käsiteltiin vielä kunnan johtoryhmässä ja elinvoimalautakunnassa helmi- maaliskuussa 2020. Ohjelma täydennettiin saadun palautteen pohjalta.

3. Elinkeinojen kehittäminen kuntastrategiassa: Yritysten kunta

Kuntastrategiasta voi johtaa kaksi suurta tavoitetta Nurmijärven elinkeinopolitiikalle:

1. Nurmijärvi on houkutteleva vaihtoehto pääkaupunkiseudun läheisyydestä sijoittumismahdollisuutta etsiville yrityksille
2. Toimintaympäristönä Nurmijärvi mahdollistaa yritysten menestymisen

Vetovoimatekijämme ovat hyvä sijainti ja saavutettavuus sekä kyky vastata laajentuvien ja kasvavien yritysten tarpeisiin tarjoamalla riittävän suuria ja edullisia yritystontteja. Tuotamme yritysten tarvitsemat palvelut nopeasti ja tehokkaasti kuntaorganisaation sujuvalla yhteistyöllä. Aloittavien ja jo toimivien yritysten neuvonta on helpos- ti saatavilla ja tarjoaa yhteistyöverkoston kautta monipuoliset ja laaja-alaiset, yrittä- jälle ilmaiset palvelut.

Monipuoliset yritysalueet sekä kaupan- ja palveluiden alueet

Järjestämme riittävästi yritystontteja eri- laisiin tarpeisiin ja tilanteisiin. Kehitämme olemassa olevia yritysalueitamme. Uudet yritykset ovat tervetulleita kuntaamme – ke- hitämme myös uusia yritysalueita. Varau- dumme kaavoituksessa ja maanhankinnas- sa sekä keskustojen kaupan ja palvelujen tarpeisiin että tulevaisuuden uusiin yritys- alueisiin hyvien liikenneyhteyksien varrella. Tärkeimmät uudet yritysalueemme ovat val- tatie 3:n varrella Ilvesvuori Pohjoinen, Klauk- kalan kehätien varrella Lintumäen ja Suden- tullinmäen alueet sekä Rajamäellä Altian alue.

Menestyvät yritykset

Kunnan alueella toimivien yritysten menes- tys on meille tärkeää. Tavoitteenamme on saada kunnan alueelle noin sata uutta työ- paikkaa vuodessa. Tästä noin puolet syntyy kunnassa jo toimiviin yrityksiin. Hyvä yhteistyö yritysten ja kunnan välillä on lähtökohtam- me. Käymme tiivistä vuoropuhelua yritysten ja elinkeinoelämän sekä yrittäjäjärjestöjen kanssa. Luomme yrityksille kohtaamispaik- koja ja verkostoja, joissa niin yksinyrittäjät kuin isommatkin yritykset voivat jakaa koke- muksiaan. Tulevaisuuden yrittäjäsukupolvea haluamme tukea jatkamalla yrittäjyyskas- vatusta yhteistyössä oppilaitosten kanssa.

Matkailu uutena avauksena

Edellä mainittujen lisäksi kuntastrategia nostaa erikseen esiin kunnan vetovoimais- ten luonto- ja kulttuurikohteiden varaan pe- rustuvan liiketoiminnan mahdollistamisen. Elinkeinopoliittisessa ohjelmassa tätä lähde- tään toteuttamaan matkailullisesta näkö- kulmasta.

4. Nykytila

Nurmijärvi on 43 000 asukkaan kasvava kunta, jossa toimii noin 2 600 yritystä. Työpaikkoja kunnassa on noin 12 200. Näistä palveluissa on noin 69 %, jalostuksessa noin 27 % ja alkutuotannossa alle kaksi prosenttia. Vuoden 2019 lopussa Nurmijärven kunnan työttömyysaste oli 6,3 %.

Kunnan työpaikkaomavaraisuus on 62 %, mikä on tyypillinen suuren kasvukeskuksen kehyskunnalle. Nurmijärveläisistä työssäkäyvistä lähes kaksi kolmasosaa tekee työmatkansa kunnan ulkopuolelle. Päivittäiset työmatkat suuntautuvat erityisesti pääkaupunkiseudulle.

Kuntastrategian kuvaama hyvä sijainti ja saavutettavuus saavat katetta pääkaupunkiseudun tärkeiden kohteiden läheisyydestä ja maan pääväylästä valtatie 3:sta. Helsingin keskusta, Helsinki-Vantaan lentoasema sekä Helsingin tärkeät satamat ovat kaikki nopeasti saavutettavissa Nurmijärveltä ja esimerkiksi ajomatka kehä kolmelta Ilvesvuoren yritysalueelle on vain noin 10 minuuttia.

Yritystonttien kysyntä kunnassa on hyvällä tasolla. Osa kysynnästä tulee muualta Suomesta, mutta kunnassa toimii jo yrityksiä, jotka kasvavat voimakkaasti ja tarvitsevat kasvulleen lisätilaa. Kunnan ulkopuolinen kysyntä tulee erityisesti pääkaupunkiseudulta. Helsinki, Espoo ja Vantaa tiivistävät yhdyskuntarakennettaan. Tämän takia kasvuhaluiset yritykset ovat kiinnostuneita siirtymään kehyskuntiin.

Ilvesvuoren yritysalueella on enää muutamia tontteja jäljellä. Uusi Ilvesvuoren pohjoinen alue tuo 125 hehtaarin yritystoiminnalle kaavoitetun alueen käytettäväksi. Ilvesvuoren ohella muut vanhat yritysalueet ovat yksittäisiä tontteja lukuun ottamatta täyttyneet. Monipuolisen tonttivarannon ylläpitäminen edellyttääkin uusia avauksia tulevana vuosina. Yritysten toiveet kohdistuvat erityisesti moottoritien varteen tai paikkoihin, joista on sujuva yhteys moottoritielle.

Työpaikka-alueiden ohella huomiota kiinnitetään myös kaupan ja palveluiden tontteihin. Kehyskuntana Nurmijärvelle on tyypillistä, että asiointi ja myös kaupallisten palveluiden käyttö suuntautuvat naapurikuntiin. Tämän takia palveluliiketoiminta ei ole niin kehittynyttä kuin kunnan koon perusteella voisi olettaa. Tämä osaltaan vaikuttaa myös kunnan asukkaiden arjen sujuvuuteen, mikä on nostettu esiin myös kuntastrategiassa.

5. Elinkeinopalveluiden tarjoajat

Nurmijärvi tuottaa elinkeinopalvelunsa verkostomaisesti. Tässä luvussa käydään läpi ne palvelut, joiden tuottamiseen kunta osallistuu suoraan itse tai ulkoistamiensa palveluiden kautta.

Nurmijärven kunta:

Yritystontit maanhankinnan ja kaavoituksen kautta tonttien luovuttamiseen mukaan lukien rakennusluvut. Omat markkinointitoimet, kuten Ylpeästi lande -kampanja. Erilaiset verkostoitumistapahtumat, kuten kunnanjohtajan aamukahvit. Vetovoimataapahtumat, kuten Nurmijärvi Open.

Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Oy:

Yritysneuvonta aloittaville ja jo toimiville yrittäjille sekä mikro- ja pk-yrityksille. Hanketointi, koulutus- ja verkostoitumistilaisuudet.

Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus:

Ympäristöön liittyvät luvat.

KUUMA-seutu:

Aluemarkkinointi (Helsinki Ring of Industry), Helsinki-Espoo-Vantaa yhteistyö. Hanketointi yhdessä Techvillan kanssa.

EMO ry:

Leader-rahoitteinen hanketoiminta. Leader-rahoitus on suunnattu maaseudulla toimiville yrityksille. Tämä kattaa maantieteellisesti suurimman osan Nurmijärvestä.

Nea ry:

Toimijoiden verkostoituminen sekä tapahtumat ja tilaisuudet. Nea ry on Nurmijärven kunnan ja alueen kolmen yrittäjäjärjestön yhteisyhdistys. Järjestö ylläpitää myös vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.

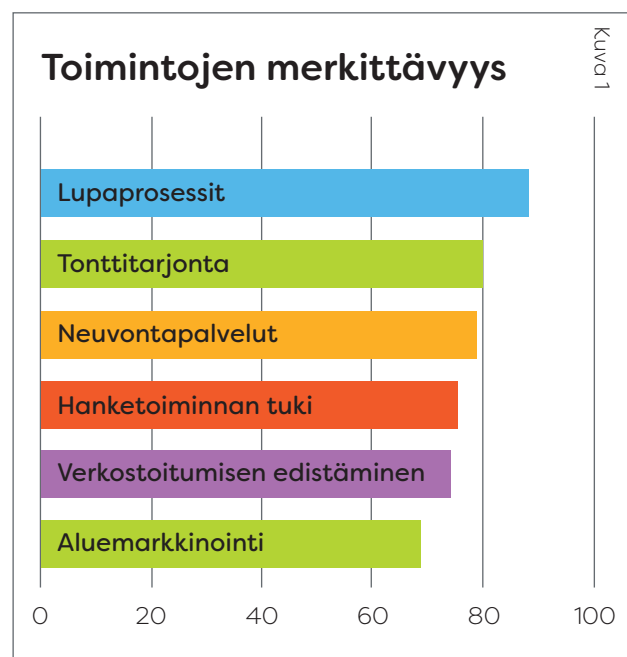
Merkittävä osuus kunnan elinkeinoille on myös kunnan alueella toimivat oppilaitokset ja koulutuksen tarjoajat. Nurmijärven kunnassa toimivat TTS, Keuda sekä humanistinen ammattikorkeakoulu Humak sekä Kiljavan opisto. Oppilaitosten merkitys on huomattava niin työvoiman tarjonnan kuin jatko- ja täydennyskoulutuksen kannalta. Kunta on osaomistajana Keudassa. Oppilait-

tosyhteistyöllä on merkitystä myös elinkeinopoliittisesti merkittävän yrittäjyyskasvatuksen kannalta.

Elinkeinopoliittisen ohjelman laadinnan yhteydessä yrityksiltä kysyttiin eri palveluiden tunnettavuutta sekä merkitystä yritykselle itselleen. Alla esitellään kyselyn tuloksia.

Tiivistetysti kyselyn ja työpajojen osalta voidaan palveluista todeta:

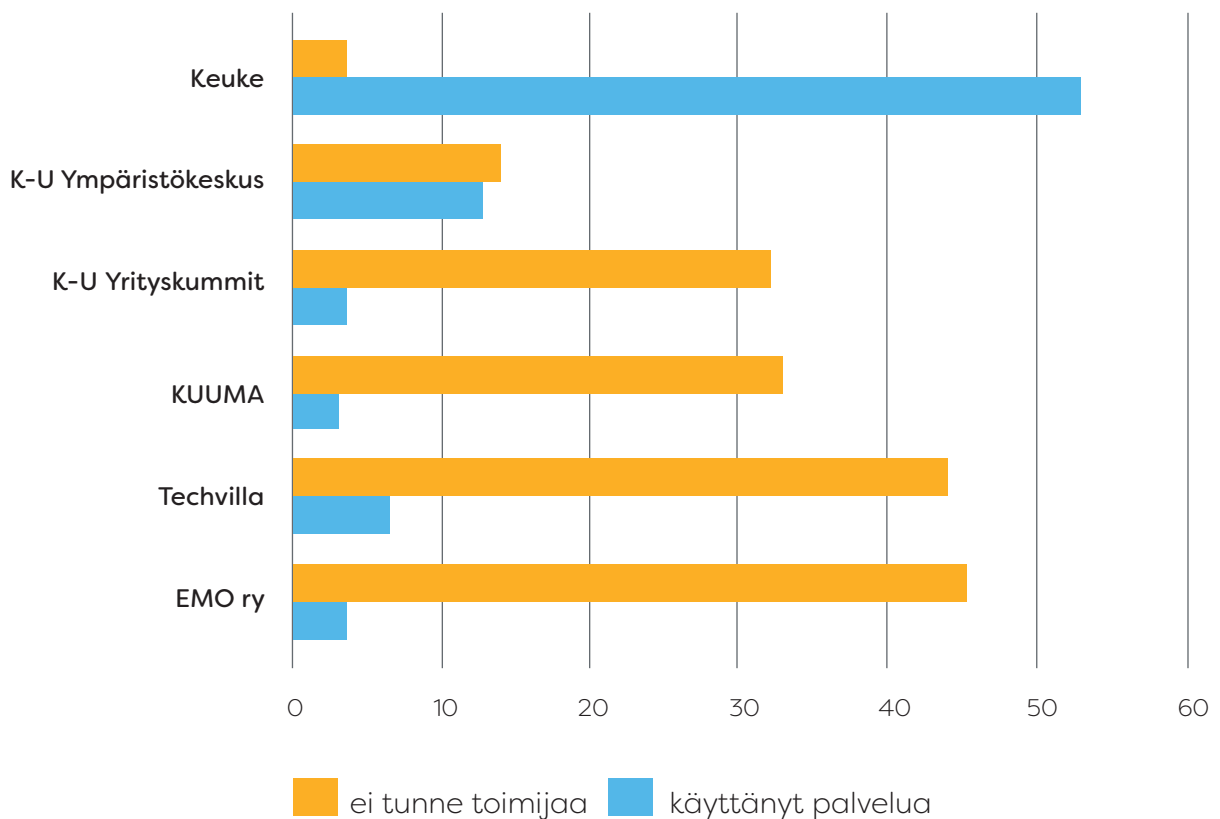
- Vastaajat kokivat olemassa olevat palvelut elinkeinoelämän kehittymisen kannalta merkittäviksi tai erittäin merkittäviksi.
- Lupaprosessit erottuivat kuitenkin hieman muita merkittävimpinä ja aluemarkkinointi hieman muita merkityksettömämpänä palveluna.
- Uusia avauksia elinkeinotoimen toimintamuodoiksi kyselystä ei noussut selvästi esiin. Työpajoissa sen sijaan nostettiin selkeästi esille tarve yrityshakemistolle, joka toimisi myös palveluhakemistona paikallisille palveluille.

Eri palveluiden merkitys yritykselle (N= 144)

Palveluiden käyttö ja tunnettuus

Kuva 2

Palveluntuottajien käyttö ja tunnettavuus

Kokonaisuudessaan eri palveluiden tuottajien osalta voidaan todeta:

- Elinkeinoelämälle palveluja tuottavien toimijoiden tunnettuudessa on parannettavaa. Vain Keuke tunnetaan kunnolla.
- Yritykset myös hyödyntävät selvästi eniten Keuken tarjoamia palveluita.
- Lähes kaikki arviot saadun palvelun hyödystä ja tasosta koskivat Keukea. Palaute oli järjestään erinomaista.
- Jonkin verran nostoja saivat myös hankintojen tekeminen paikallisilta yrityksiltä tai ainakin hankintojen parempi avaaminen paikallisille yrityksille. Vastaavasti kaivattiin toimenpiteitä, joilla edistettäisiin myös kuluttajien ostokäyttäytymisen ohjautumista omaan kuntaan.
- Kunnan ja yritysten vuorovaikutus katsottiin tärkeäksi, mutta uusia malleja sen toteuttamiseen ei kyselystä saatu.

Kyselyn avovastauksissa nousivat esiin seuraavat asiat:

- Liikenneyhteyksien kehittämiseksi on tarvetta. Parannustoiveita esitettiin niin kunnan sisäiseen liikenteeseen, muualle suuntautuvaan liikenteeseen, pysäköintiin, kevyenliikenteenväyliin ja pääväyliin (valtatiet, Klaukkalan kehätie).

6. Elinkeinopoliittiset linjaukset

Kuntastrategian ja elinkeino-ohjelman laadinnan yhteydessä syntyneiden tausta-aineiston perusteella voidaan määrittää kolme kohdejoukkoa elinkeinotoimelle. Nämä ovat Nurmijärvellä jo toimivat yritykset, kuntaan sijoittuvat yritykset sekä luonto- ja kulttuuri-kohteiden varaan rakentuva liiketoiminta.

Elinkeino-ohjelman laadinnan yhteydessä todettiin mm., ettei Nurmijärvellä ole tarvetta valita selkeitä painopistetoimialoja, lukuun ottamatta luonto- ja kulttuurikohteiden varaan rakentuvaa liiketoimintaa, joka tässä yhteydessä määritellään ennen kaikkea matkailuksi. Luonnollisesti vapaa-ajan palveluita voivat käyttää myös paikalliset asukkaat, mutta kasvupotentiaali kohdistuu erityisesti matkailupalveluihin.

Samat toimenpiteet voivat tukea niin kuntaan sijoittuvia kuin kunnassa jo toimivia yrityksiä. Erityisesti uusia toimitiloja hakevat kasvavat yritykset tarvitsevat samankaltaisia palveluita kuin uudet, sijoittuvat yritykset. Laajentumisen joustava mahdollistaminen on tärkeää, jotta kasvavat yritykset saadaan pidettyä kunnassa.

Omana ryhmänä voidaan pitää myös uusia perustettavia yrityksiä. Uusien yritysten perustamista tuetaan samoilla palveluilla kuin sijoittuvia tai jo toimivia yrityksiä. Oletuksena on se, että uudet yritykset ovat ennen kaikkea mikroyrityksiä tai ammatinharjoittajia, joiden osalta merkittäviä ovat neuvontapalvelut. Keuke vastaa myös Uus-yrityskeskuspalveluista eli aloittavien yrittäjien neuvonnasta.

Uusien yritysten sijoittuminen kuntaan

Uusien yritysten sijoittumisessa kuntaan painopisteenä ovat ne yritykset, jotka investoivat kiinteisiin toimitiloihin. Uusien sijoittujien saaminen voidaan jakaa kahteen kokonaisuuteen: yritysten houkutteluun sekä sijoittumisen tukemiseen.

Kiinnostus Nurmijärven alueelle on huomattavaa, varsinkin suhteessa tarjolla olevien yritystonttien määrään. Tämän takia markkinointia ei ole kannattavaa lisätä tässä vaiheessa huomattavasti. Markkinoinnillisia toimenpiteitä ovat seuraavat:

- KUUMA-kuntien kanssa jatketaan Helsinki Ring of Industry -yhteistyötä. Tavoitteena on kirkastaa alueen näkyvyyttä myös kansainvälisesti sekä tiivistää yhteistyötä Helsingin, Espoon ja Vantaan kanssa. Pk-seudun kanssa yhteistyö on merkittävää, koska alueen suuret kaupungit ovat valmiita ohjaamaan paljon tilaa vieviä investointeja KUUMA-alueelle oman tonttipulansa takia. KUUMA:n kautta teemme yhteistyötä myös Invest in Finlandin kanssa päivittämällä aluekortit niin, että Invest in Finland osaa ohjata alueesta kiinnostuneet kansainväliset yritykset myös Nurmijärvelle
- Elinkeinot saavat näkyvyyttä osana kunnan imagokampanjoita. Kerromme Nurmijärvi-tarinaa omilla viestinnällisillä keinoillamme. Hyödynnämme Helsinki Ring of Industry -materiaalia kunnan viestinnässä ja tarjoamme kunnan materiaalia Helsinki Ring of Industry'lle.
- Uutena markkinointitoimenpiteenä olemme yhteydessä kotimaisiin rakennusyrityksiin, jotka omien kontaktiensa kautta tuntevat laajentumistarpeessa olevia yrityksiä.

- Myynnin painopiste kohdistuu kotimaahan. Kansainvälinen markkinointi tapahtuu seutuyhteistyön kautta, mutta suora asiakaskontaktointi painottuu kotimaisiin toimijoihin. Tätä voidaan harkita uudelleen, jos kotimaan suhdannetilanteen takia kotimaisia sijoittuvia yrityksiä on vähän tai tonttitarjontaa voidaan parantaa huomattavasti.

Sijoittumisvaiheessa korostuvat seuraavat palvelut:

- Oleellista on löytää sijoittuvalle yritykselle sopiva tontti. Kunnan omien yritystonttien myynnin ohella huomioimme myös muut tarjolla olevat yritystontit, kuten Altian omistaman yritysalueen Rajamäellä.
- Huolehdimme sujuvista lupaprosesseista ja kaavoituksen joustavuudesta. Rakennuslupaprosessin nopeus on kunnassa jo hyvä, mutta Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kautta myönnettävien ympäristölupien osalta on tullut kritiikkiä. Kaavoituksen suhteen pyritään lisäämään joustavuutta, mikä mahdollistaa erilaisten yritysten sijoittumisen kuntaan.
- Nurmijärvellä on käytössä vapaat toimitilat -palvelu, jossa yksityiset omistajat voivat ilmoittaa tarjolla olevista tiloistaan vuokratiloja hakeville. Hakijaryhmässä korostuvat palveluyritykset, jotka haluavat sijaita taajamien keskustoissa ja joiden toimitilatarve on pieni. Elinkeinotoimi tehostaa keinoja saat- ta yhteisen toimitilojen vuokraajia ja tilojen tarvitsijoita osana sijoittumispalveluita.

Tunnistettuna pullonkaulana sijoittumispalveluissa on sopivien yritystonttien puute. Tämä kattaa niin logistiikka- ja teollisuustontit yritysalueilla kuin palvelutoimintaan soveltuvat tontit taajamissa. Elinkeinopoliitikassa pyritään nopeuttamaan uusien yritystonttien kaavoitusta. Samalla esimerkiksi aluemarkkinointia tehostetaan uusien yritysalueiden valmistuessa. Merkittävin uusi yritysalue lähitulevaisuudessa on Ilvesvuori Pohjoinen sekä Altian alue. Kuntastrategiasakin mainittujen Lintumäen ja Sudentullinmäen kaavoitusta tullaan edistämään.

Kunnassa jo toimivien yritysten menestymisen tukeminen

Kunnan elinvoima syntyy suurelta osin kunnassa toimivissa yrityksissä. Yritysten menestymisen edellytysten takaaminen onkin oleellista. Tähän pyritään seuraavilla toimenpiteillä.

- Tarjoamme yrityksille kattavat ja helposti tavoitettavat neuvontapalvelut yrityksen elinkaaren eri vaiheissa. Palvelut tuotetaan Keski-Uudenmaan kehittämiskeskus Keuke Oy:n kautta.
- Toteutamme mahdollisuuksien mukaan ajan tasalla helposti pidettävän yritysrekisterin, joka toimii samalla kuluttaja-asiakkaille palveluhakemistona.
- Toteutamme kunnan hankintoja siten, että paikallisten yritysten kynnys osallistua tarjouskilpailuihin alenee. Tämä tarkoittaa mm. riittävän aikaista viestintää käynnissä olevista hankinnoista, jotta yritykset ehtivät reagoida ja tarvittaessa koota konsortion tarjoustusta varten. Tämän lisäksi vältetään liian suuria kertahankintoja, jotta pk-yrityksiä ei tarpeettomasti rajata hankintojen ulkopuolelle.
- Järjestämme eri yrityskohderyhmille ja eri teemoilla tilaisuuksia, joissa yritykset pääsevät tutustumaan toisiinsa ja joissa yritykset voivat käydä kunnan kanssa läpi niitä kiinnostavia asioita.
- Tiivistämme kunnan elinkeinotoimen ja työllisyyspalveluiden yhteistyötä tarjotaksemme ratkaisuja yritysten työntekijätarpeisiin.
- Huomioimme yritysten tarpeet liikenne- ratkaisuja kehitettäessä. Tämä kattaa niin joukkoliikenteen kuin liikenneväylätkin.
- Olemme mukana kunnan palvelutarjontaa esittelevissä kampanjoissa. Tällä tuetaan paikallisen ostovoiman suuntautumista omaan kuntaan.
- Laajennamme yritysvaikutusten arviointia kunnan omassa päätöksenteossa.

7. Luonto- ja kulttuurikohteiden varaan rakentuva liiketoiminta eli matkailu

Nurmijärvellä on paljon luontokohteita sekä kiinnostavaa kulttuuria lähellä Helsinkiä. Matkailu Suomeen on kasvussa ja kasvun pääpaino kohdistuu Lapin ohella pk-seudulle. Luontokohteiden ohella Nurmijärvellä on loistavat mahdollisuudet liikkua luonnossa esim. hiihtäen, maastopyöräillen, meloen tain vain patikoiden. Lisäksi kunnasta löytyy mm. golfkenttä sekä muita kunnan ja yhtiöiden ylläpitämiä liikuntatiloja. Myös nämä kannattaa kytkeä matkailun kehittämiseen.

Elinkeinopoliittiseksi tavoitteeksi otetaan matkailun kehittäminen Nurmijärvellä. Tarkemmat toimenpiteet määritellään yhteistyössä alueen yritysten kanssa sekä yhteistyössä kunnan kulttuuri- sekä liikuntatoimen ja maankäytön kanssa.

Lähtökohtana on kasvattaa lyhyiden vierailujen määrää kuntaan. Kohderyhminä ovat toisaalta lähialueen sekä kotimaan matkailijat ja toisaalta kansainväliset matkailijat, jotka tulevat Helsingin seudulle ja haluavat kokea lyhyitä luontoelämyksiä. Kohderyhmän rajaus tarkentuu toiminnan edetessä.

Matkailun kehittämisen menetelmät ovat seuraavat:

- Kunta kokoaa matkailualan yritysverkoston kehittämään toimintaansa. Tarkoitus on kehittää konsepteja, joissa yhdistyvät kuljetus, majoitus- ja ravintolapalvelut sekä ohjelmapalvelut.

- Yhteistyötä tehdään Helsinki North ry:n kautta. Kyseessä on Hyvinkään aloitteesta perustettu yhdistys, joka edistää matkailua alueella ja kokoaa alueen matkailuyrityksiä yhteen.

- Kunta selvittää Helsingin alueen matkanjärjestäjiä ja tuo niitä tarpeen mukaan tutustumaan kuntaan.

- Maankäytössä huomioidaan matkailun tarpeet. Tämä korostuu erityisesti Sääksin alueella, missä kunnalla on maaomistusta. Samalla alue on matkailun kannalta paras kehityskohde mm. sen takia, että alueella on hotellitoimintaa ja eräopaskoulutusta. Tavoitteena on mahdollistaa matkailutoiminnan kasvu ja kehittyminen.

- Kuntaan perustetaan matkailun kehittämisryhmä. Tämä yhdistää elinkeinoja, kulttuuria sekä maankäyttöä.

- Kunnan kulttuuri- ja luontokohteiden tuoteistamista kehitetään. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että ulkoilu- ja kulttuurireitit karotoitetaan ja näistä viestitään paremmin. Samoin huomioidaan mm. historiallisesti merkittävät kohteet. Kehitystyössä osallistetaan aluetta ja sen historiaa tuntevia kuntalaisia.

- Kunnan viestintää tapahtumista sekä eri matkailukohteista kehitetään markkinovampaan suuntaan.

8. Kehittämiskokonaisuudet

Kohderyhmäajattelun lisäksi tunnistetaan kolme kehittämiskokonaisuutta, joilla elinkeinoja edistetään. Nämä ovat

1. Keskustaajamien elävöittäminen

Tämä tukee niin kunnassa jo toimivia tai sinne sijoittumista harkitsevia. Kehittämishankkeessa haetaan keinoja, joilla voidaan parantaa keskustaajamien palveluita. Keinoina ovat mm.

- Kunnassa jo toimivista palveluista parempi viestiminen tukemalla mm. tähän liittyviä kampanjoita. Kunta on myös mukana järjestämässä Nurmijärvi Open -tapahtumaa, joka tuo näkyvyyttä paikallisille yrityksille.

- Yritysten sijoittumisen tukemisessa huomioidaan paremmin myös taajamien keskustoihin sijoittuvat palveluyritykset. Tämä edellyttää mm. maankäytön kehittämistä sekä mahdollista yhteistyötä toimitilojen omistajien kanssa.

- Liikennejärjestelyissä huomioidaan palveluyritysten tarpeet.

- Tehdään tutkimus nurmijärveläisten ostokäyttäytymisestä, jolla selvitetään, missä nurmijärveläiset asioivat.

2. Kunnan ja yritysten vuoropuhelun kehittäminen

- Luodaan yrityksille ajankohtaisia sisältöjä uutiskirjeen muodossa

- Kehitetään hankintakuluttuuria niin, että paikallisia yrityksiä informoidaan tulevasta hankinnoista. Hankinnat pyritään toteuttamaan siinä kokoluokassa, että myös paikalliset yritykset voivat osallistua kilpailutuksiin. Kehitetään yhteistyötä yrittäjäjärjestöjen kanssa konsortioiden kokoamisessa hankintoihin liittyen.

- Luodaan vuosikalenteri yritysten, yrittäjien ja kunnan yhteisille tapaamisille. Nämä voivat olla aamukahvien kaltaisia keskustelutilaisuuksia tai yritysvierailuja. Oleellista kuitenkin on jatkuvan vuoropuhelun mahdollistaminen sekä ennakoitavuus.

3. Yrittäjyyskasvatus on osa kunnan elinkeinopolitiikkaa.

Päävastuu yrittäjyyskasvatuksesta on sivistys- ja hyvinvointitoimialalla. Oleellista on kuitenkin vastata toimivasta yritys yhteistyöstä osana yrittäjyyskasvatusta. Yhteistyötä tehdään myös YES-verkoston kanssa.

- Kunta tukee omien koulujensa ja yrittäjyysyhteisöjen välistä yhteistyötä. Yhteistyötä tehdään myös kunnan alueella toimivien toisen asteen oppilaitosten kanssa.

- Edistetään ja tuetaan lasten ja nuorten ylläpitämiä harjoitusyrityksiä. Tämä luo nuorille valmiuksia perustaa toimivia yrityksiä tulevaisuudessa.

Elinkeinojen kehittämisessä on korostunut maankäyttö ja liikenne ratkaisut. Näiden osalta pidetään huoli elinkeinojen tarpeiden huomioimisessa. Maankäytön rooli korostuu monessa asiassa. Näitä ovat niin työpaikka-alueiden kehittäminen kuin palvelu- ja kaupantonttien saatavuus. Tämä huomioidaan elinkeinojen kehittämisessä koko ajan.

Liikenne ratkaisut ovat myös elinkeinojen kannalta merkittäviä. Toisaalta Nurmijärven tärkeimpiä kilpailutekijöitä on hyvä sijainti moottorien varrella. Liikenne ratkaisuille on kuitenkin varmistettava, että tätä kilpailuetua voidaan ylläpitää mahdollisimman tehokkaasti. Toisaalta Nurmijärvi on 1,5 miljoonan ihmisen työssäkäyntialueella. Tämän merkittävän kilpailutekijän hyödyntäminen edellyttää, että yhteydet ml. joukkoliikenne yhteydet Nurmijärvelle ovat hyvät. Liikenne yhteyksiä ei tarkemmin käsitellä elinkeinopoliittisessa ohjelmassa, koska liikennelinjauksia tehdään myös muissa kunnan ohjelma- ja suunnitelmatöissä.

Elinkeinopoliittisesti on tärkeää, että kunta huomioi yritysystävällisyyden kaikessa toiminnassaan. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että kunta säännöllisesti vertaa myös sähkö- ja vesimaksuja sekä muita vastaavia kustannuksia verrokkikuntiin. Tavoitteena on säilyttää kilpailukyky myös näissä asioissa.

9. Mittarit

Elinkeinopoliittisen ohjelman mittarit on laadittu kolmella eri tasolla. Strategiatason mittarit on hyväksytty vuoden 2020 talousarvion yhteydessä sitoen koko kuntaa. Nämä ohjaavat myös muita tavoitteita.

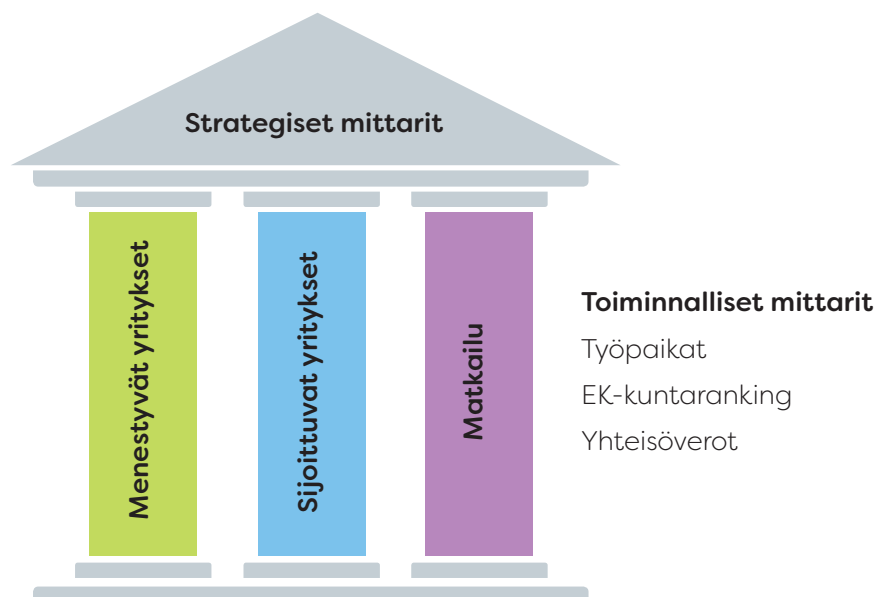
Sijoittuvien yritysten osalta seuranta tapahtuu kunnan tonttien luovutusten kautta sekä seuraamalla tonttivarantoa. Näihin asioihin kunta voi vaikuttaa.

Menestyvien yritysten osalta seurataan neuvottuja yrityksiä sekä tyytyväisyyttä neuvontapalveluihin. Nämä ovat lähtökohtaisesti Keuken tuottamia palveluja. Kunnan rooli on kuitenkin valvoa palvelujen laatua ja vastaavuutta asiakastarpeeseen sekä osallistua asiakasohjaukseen. Kunta luo myös mahdollisuuksia neuvontapalveluille mm. tarjoamalla tiloja.

Tapahtumien osalta seurataan vain kunnan tuottamia tapahtumia. Huomattavaa on, että Keuke tuottaa paljon koulutustapahtumia ja myös Techvilla, EMO jne. tuottavat omia verkostoitumistilaisuuksiaan. Tiedon keräämisen osalta on kuitenkin selkeämpää seurata kunnan tuottamien tapahtumien osallistumismääriä.

Tarjoukset paikallisilta yrityksiltä on uusi toimintamuoto. Tämä on strategian mukaista ja tukee paikallista liiketoimintaa. Tähän asti paikallisilta yrityksiltä saatujen tarjousten määrää ei ole erikseen tilastoitu. Oleellista on muistaa, että kunta sitoutuu noudattamaan hankintalainsäädäntöä. Tämän takia mittarina on tarjousten määrä, ei sopimusten tai tilausten määrä. Parhaat pisteytykset saanut tarjoaja valitaan jatkossakin, mutta paikallisten yritysten tekemää tarjousten määrää seuraamalla voidaan todeta mm. viestinnän onnistuminen sekä se, että myös paikallisten yritysten on mahdollista vastata tarjouspyyntöihin. Työllistävyyden käyttöä pisteytyksessä tulee harkita.

Matkailun kehittäminen on uusi avaus, joten tästä ei lähtötietoja ole. Tätä seurataan kahdella mittarilla. Ensiksi seurataan, kuinka monta yritystä kunnan kehittämis- ja verkostointitoimenpiteet saavuttavat. Tämän jälkeen kyselyllä arvioidaan se, onko näiden yritysten liiketoiminta kehittynyt. Arvioitavina kohteina ovat liikevaihto ja työllisyys.

TASO	MITTARI	MITTARIN ARVO	TAVOITETASO
Strategiatason mittarit	Työpaikkojen määrä	12 008	100 uutta työpaikkaa vuodessa
Strategiatason mittari	EK-kuntaranking-pisteet	67	70 vuonna 2021 ja 75 vuonna 2025
Strategiatason mittari	Yhteisöveron kuntaosuus	7,9 miljoonaa	Kehitys muuta maata nopeampaa
Sijoittuvat yritykset	Luovutetut yritystontit	2 kpl (2019)	4 kpl vuodessa. Huomioitava yritystonttivarannon vähentyminen
Sijoittuvat yritykset	Yritystontti-varanto	Noin 12,2 ha luovutettavissa	Ei eksaktia tasoa. Seurataan kehitystä.
Menestyvät yritykset	Neuvotut yritykset	389 (2019)	400
Menestyvät yritykset	Tyytyväisyys neuvontapalveluihin (suosittelevat)	94 % (2019)	95 %
Menestyvät yritykset	Tapahtumiin osallistuneet yritykset	n. 300 (2019/ kunnan omat tilaisuudet)	350 (ei koske vuotta 2020 koronaviruspandemian takia)
Menestyvät yritykset	Hankkeisiin osallistuneet yritykset	n. 30 yritystä vuosittain	40 yritystä vuosittain
Menestyvät yritykset	Tarjoukset paikallisilta yrityksiltä kunnan hankinnoissa	Ei tilastoida vielä	Selkeää kasvua ohjelmakauden aikana
Matkailu	Toimintaan osallistuneiden yritysten määrä	Ei lähtö-tilannetta	50 yritystä ohjelmakauden aikana.
Matkailu	Kunnan matkailuliiketoiminnan kehitys	Ei lähtö-tilannetta	Kysely matkailuyrityksille ja toimintaan osallistuneille yrityksille. Arvio liikevaihdon ja henkilöstön kehityksestä.

Nurmijärvi

www.nurmijarvi.fi